

ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИМИРНИХ ПРОЦЕДУР

Балух В.С.,

к.ю.н., докторант кафедри адміністративного та господарського права
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Статтю присвячено аналізу положень окремих нормативно-правових актів щодо визначення засад примирних процедур та виокремленню, у зв'язку з цим, проблем їх правового закріплення. Досліджено питання нормативної регламентації інституту мирової угоди як результату проведення таких процедур, а також особливості примирних процедур при вирішенні колективних трудових спорів.

Ключові слова: примирні процедури, примирення, мирова угода, колективний трудовий спір.

Baluh V.S. / ОТДЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРИМИРИТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕДУР / Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова, Украина

Статья посвящена анализу положений отдельных нормативно-правовых актов, определяющих основы примирительных процедур, и выяснению проблем их правового закрепления. Исследованы вопросы нормативной регламентации института мирового соглашения как результата проведения таких процедур, а также особенности примирительных процедур при разрешении коллективных трудовых споров.

Ключевые слова: примирительные процедуры, примирение, мировое соглашение, коллективный трудовой спор.

Baluh V.S. / SOME ASPECTS OF NORMATIVE AND LEGAL REGULATIONS OF SETTLEMENT PROCEDURES / Odessa National University named after I. I. Mechnikov, Ukraine

The article is dedicated to the analysis of some normative and legal acts concerning defining foundations for settlement procedures and identifying, in this connection, problems of their legal fixation. The author makes a conclusion that a peace agreement cannot be identified with the conciliatory procedures, since such an agreement having a compound legal nature, is an agreement which has an additional (accessory) character, on the basis of which the parties stop their dispute via mutual concessions. Separate aspects of legal regulation of function of court on encouraging conciliation of the parties are shown. It is determined that the law does not give the essence and approximate list of the conciliation procedures that may lead to settlement of the conciliation agreement, does not determine the notion of «concessions» approaches to define their mutuality. The author concludes that elimination of such drawbacks and elaboration of the connected unified approach in procedural legislation to understanding of the conciliation institute (special conciliation proceeding is possible to be implemented) not only will allow to facilitate refusal of the party in need to defend in the court, but also will give a possibility to determine the role of the court, which, in reality, as a rule, comes to formal proposal to the parties to conciliate or make a conciliation agreement until the parties are explained the essence of conciliation procedures for their further commencement. A conclusion is made that the conciliation procedures that are used in settlement of the collective labour disputes may be considered as one of the ways that correspond substantial characteristics of alternative dispute resolution. This statement is based on the fact that these procedures are founded on conciliatory and arbitral procedure of settlement of the corresponding disputes. They foresee a possibility to settle a dispute directly by the parties due to their participation in the work of the conciliation committee and due to the fact that there is a possibility to attract an impartial arbiter to settle the collective labour dispute, that is, in fact, «mediative» approach to settle this dispute.

Key words: alternative dispute resolution, settlement procedures, conciliatory procedures, conciliation agreement, collective labour disputes.

На сьогодні все більшої актуальності набуває питання впровадження альтернативних способів вирішення спорів до правової системи нашої держави, які здатні, про що свідчить міжнародний досвід, ефективно «конкурувати» із державним судочинством. Проте для України є необхідним побудова особливого вектору розвитку системи альтернативного вирішення спорів (далі – АВС): від доведення на практиці шляхом багаторазового використання ефективності, своєчасності та затребуваності його способів в окремих сферах життєдіяльності суспільства до появи у держави та громадян усвідомленої потреби у необхідності повсюдного їх використання. Було б помилковим вважати, що АВС не є частиною вітчизняної правової традиції. Однак мову, в даному випадку, можна ввести про правову регламентацію лише окремих його форм, зокрема примирних процедур. Розвинута система позасудових процедур вирішення спорів, зокрема примирних, може стати одним із кроків, що дозволить підійти до вирішення проблеми розробки єдиної концепції впровадження АВС в Україні. Викладені обставини обґрунтовують актуальність проведеного дослідження.

Питання примирних процедур отримало широке відображення у науковій літературі. Їх зміст та характеристика з точки зору різних галузевих дисциплін були висвітлені у роботах Ю.В. Бауліна, О.М. Бобрової, І.М. Гайворонської, Д.Л. Давиденко, В.В. Лазора, Є. І. Фурси, С. Я. Фурси, М.І. Хавронюка та інших.

Метою статті є аналіз окремих нормативно-правових актів щодо визначення засад примирних процедур та ви-

окремлення, у зв'язку з цим, проблем їх правового закріплення.

Не зважаючи на застосування у законодавстві поняття «примирення», широкого застосування в науковій літературі та на практиці терміну «примирні процедури», уніфікований підхід до визначення останнього відсутній. Проте, цілком справедливо відмітити, що примирні процедури, будучи однією з форм АВС, мають наступні особливості:

– по-перше, направленість на мирне (добровільне) врегулювання спору, коли сторони або інші особи, що беруть участь, вчиняють дії щодо пошуку взаємоприйнятних рішень. Такі рішення націлені на те, щоб припинити існуюче між сторонами протистояння і протиборство та задовольнити інтереси сторін. Врегулювання спору при використанні примирних процедур досягається, як правило, шляхом взаємних поступок;

– по-друге, можливість застосування цих процедур лише при добровільному волевиявленні сторін. Як наслідок, при використанні примирної процедури ніхто інший, крім сторін, не може санкціонувати закінчення вирішення спору [1].

Проведений аналіз вітчизняного законодавства дозволяє зробити висновок про те, що на сьогодні до переліку таких процедур, які засновані переважно на примирно-третейському способі вирішення спорів, належать, передусім, процедури, які застосовуються сторонами при вирішенні спорів до або після звернення до суду за захистом порушених прав або оспорюваних інтересів. Слід

акцентувати увагу на тому, що, зазвичай, формою або результатом завершення врегулювання спорів у такому випадку виступає укладена за вільним волевиявленням сторін мирова угода. У чинному законодавстві визначення такої угоди відсутнє, що породжує активну наукову дискусію. Так, Ю. В. Білоусов вказує, що «мирова угода – це укладена між сторонами та визнана судом домовленість (договір) про припинення спору між сторонами шляхом взаємних поступок, яка стосується їхніх прав, обов'язків та предмета позову» [2, с. 138]. Л. М. Орлова під мировою угодою розуміє двосторонню або взаємну домовленість сторін, яка містить у собі узгоджене вираження волі обох сторін [3, с. 137]. Є. В. Васильовський виділяє процесуальну та цивільно-правову мирову угоду, які мають наступні відмінності:

- процесуальна угода стосується лише спірного правовідношення, яке є предметом судового процесу;

- мирова угода складається в присутності суду, за його участю, але в будь-якому випадку доводиться до відома суду;

- для неї встановлені особливі форми укладання.

А, отже, даний автор робить висновок про те, що процесуальна мирова угода за своєю суттю є цивільно-правовою, тому умови її дійсності визначаються нормами матеріального права, і лише форма укладання та процесуальні наслідки повинні визначатись процесуальними нормами [4, с. 363]. З урахуванням викладеного відзначимо, що мировою угодою є договір, який має додатковий (акцесорний) характер, на підставі якого сторони припиняють спір шляхом взаємних поступок. Як наслідок, не можливо ототожнювати мирову угоду безпосередньо із примирними процедурами, що застосовуються сторонами, наприклад, у рамках безпосередніх переговорів. Також і не доцільно визнавати за такою угодою виключно «судовий» характер, що передбачає здійснення контролю судом за її укладенням, оскільки сторони вправі укласти мирову угоду, не звертаючись до суду. У зв'язку з цим погоджуємось із Д. Л. Давиденко, який відзначає, що «мировое соглашение является не отдельной примирительной процедурой (наряду с переговорами, посредничеством и иными), а средством закрепления условий примирения, достигнутого в ходе таких процедур. При этом характер примирительной процедуры влияет на возможность заключения мирового соглашения, а также на его содержание и устойчивость достигнутого примирения» [5].

Враховуючи комплексність правової природи мирової угоди, слід акцентувати увагу на тому, що за своєю правовою природою такий договір відноситься до категорії правочинів. А, отже, він має відповідати вимогам законодавчого акту, що ставляться до правочинів. При цьому в цивільному процесі передбачена спеціальна процедура, яка має забезпечити виконання загальних вимог для набуття мировою угодою властивостей законності [6, с. 224] та можливості бути виконаною у примусовому порядку. Якщо в цивільному праві діє презумпція правомірності правочину (ст. 204 Цивільного кодексу України [7]), відповідно до якої укладений правочин вважається таким, що відповідає умовам дійсності, то в цивільному процесі мирова угода для визнання судом її дійсності повинна бути перевірена ним на предмет її відповідності закону та відсутності наслідків укладення у вигляді порушення прав, свобод чи інтересів інших осіб.

Акцентуємо увагу на тому, що процесуальним законодавством покладено на суд функцію сприяння примиренню сторін. Так, наприклад, відповідно до ст. 113 Кодексу адміністративного судочинства України [8] сторони можуть повністю або частково врегулювати спір на основі взаємних поступок. У свою чергу, суд за клопотанням сторін має право зупинити провадження у справі на час, необхідний їм для примирення. Єдине встановлене законодавством обмеження для такого примирення полягає в

тому, що умови примирення не повинні суперечити закону або порушувати чий-небудь права, свободи або інтереси. З огляду на характеристику предмету адміністративного позову та конституційний принцип, встановлений положеннями ч. 2 ст. 19 Конституції України [9], таке обмеження набуває особливо актуального значення. Це пояснюється тим, що у випадку, коли предметом адміністративного позову є визнання незаконним (нечинним) та скасування нормативно-правового акта, який порушує права, свободи та законні інтереси заявника чи інших осіб (тобто фактично результат порушення суб'єктом владних повноважень вищевказаного положення Основного закону), то обов'язковою умовою для законності угоди про примирення є зміна чи визнання такого акта незаконним (нечинним) та його скасування. Якщо позивач в умовах примирення не наполягає на визнанні такого акта незаконним (нечинним), суд, як наслідок, зобов'язаний відмовити у прийнятті та визнанні такої угоди про примирення чинною, та постановити про це ухвалу і продовжити судовий розгляд [10, с. 167].

У свою чергу, відповідно до положень цивільного процесуального законодавства, суд також повинен вчинити заходи, направлені на примирення сторін. Відповідно до ч. 1 ст. 130 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) метою попереднього судового засідання є з'ясування можливості врегулювання спору до судового розгляду або забезпечення правильного та швидкого вирішення справи. Для врегулювання спору у досудовому порядку суд з'ясовує, чи не бажають сторони укласти мирову угоду або передати справу на розгляд третейського суду (ч.ч. 2, 3 ст. 130 ЦПК України) [11]. Постановою Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 року № 5 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду» визначено, що суди мають вживати дієві заходи для примирення сторін та врегулювання спору до судового розгляду, зберігаючи при цьому об'єктивність і неупередженість. Зокрема, вони мають роз'яснювати сторонам можливість розгляду справи у третейському суді та порядок виконання його рішення, а також суть та процедуру здійснення кожної дії та її наслідків [12].

Зауважимо, що процесуальне законодавство порізно відповідає на питання щодо можливості укладення мирової угоди на різних стадіях судового процесу. Так, ЦПК України [11] допускає її укладення на різних стадіях судового процесу. На відміну від викладеного, Господарський процесуальний кодекс України [13] фактично дозволяє укладення мирової угоди на стадії розгляду справи у суді першої інстанції та у процесі виконання судового рішення, що, на наш погляд, потребує удосконалення.

Слід відмітити, що у загальному вигляді до переліку примирних процедур можна віднести ті примирні процедури, які використовуються для вирішення колективних трудових спорів. В теорії трудового права примирні процедури визначають, зокрема, як способи вирішення колективних трудових спорів за допомогою досягнення узгодженого рішення [14, с. 57], а також як врегульовану нормативно-правовими актами діяльність примирної комісії (в тому числі, за участю незалежного посередника) та/або трудового арбітражу з метою вирішення колективного трудового спору (конфлікту) [15, с. 14]. Такі процедури передбачені у Законі України від 03 березня 1998 року № 137/98-ВР «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» [16]. Їх проведення регламентовано підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі Інструкцією про порядок визначення послідовності розгляду і вирішення колективного трудового спору (конфлікту), затвердженою наказом Національної служби посередництва і примирення від 09 листопада 2005 року № 124 [17]. Положенням про порядок розгляду колективного трудового спору (конфлікту) примирною комісією за

участю незалежного посередника, затвердженим наказом Національної служби посередництва і примирення від 11 травня 2004 року № 71 [18] та ін.

Закон України від 03 березня 1998 року № 137/98-ВР «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» [16], не наводячи визначення терміну «примирні процедури», окреслює предмет та характер їх окремих видів, які втілюються у функціонуванні примирної комісії та трудового арбітражу. Зокрема, визначається коло осіб, які беруть участь у цих комісіях та правові наслідки їх функціонування. При цьому аналіз положень Закону дозволяє зробити висновок, що такі примирні процедури не можуть у загальному контексті вважатись безпосереднім виявом форм АВС, оскільки колективні трудові спори – це спори непозовного провадження між найманими працівниками або трудовим колективом (профспілкою) і власником чи уповноваженим ним органом, в яких йдеться про зіткнення інтересів сторін трудових правовідносин [17]. У зв'язку з цим безпосереднє вирішення в судовому порядку колективних трудових спорів законодавством не передбачено, крім випадків, зазначених у статтях 23 і 25 Закону України від 03 березня 1998 року № 137/98-ВР «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» [16] та у статтях 20, 42 Закону України від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» [20]. Як наслідок, використання примирних процедур при вирішенні колективних трудових спорів не можна розглядати як альтернативу державному судочинству. Крім того, передбачена законодавством система примирних процедур вирішення колективних трудових спорів відрізняється жорсткою регламентацією можливості їх застосування та їх послідовністю для кожного визначеного виду спору, що не відповідає принципу добровільності та ефективності, притаманним АВС.

Закон, встановлюючи можливий результат примирних процедур, – мирову угоду, не наводить суті і приблизного переліку тих примирних процедур, які можуть призвести до її укладення. Процесуальне законодавство, не надаючи визначення поняття «поступки», підходу до визначення їх взаємності, не дозволяє в повному обсязі окреслити змістовний характер інституту примирення та не містить вка-

зівки на можливість застосування сторонами примирних процедур. Можливо припустити, що у разі, якщо відсутнє звернення до суду і в наявності дійсне волевиявлення сторін на досягнення примирення, вирішення вищенаведеного питання не набуває особливо актуального значення. Тоді як при зверненні до суду, стороною, якою, зазвичай, було використано переговори або претензійний порядок для врегулювання спору, заперечується можливість укладення мирової угоди. Тому усунення таких недоліків та вироблення у зв'язку з цим уніфікованого підходу в процесуальному законодавстві до розуміння інституту примирення (можливо і запровадження особливо примирного провадження) дозволить не лише сприяти відмові сторони від необхідності звертатися до суду за захистом своїх прав, але й надасть змогу визначити роль суду, яка на практиці зводиться, як правило, до формальної пропозиції сторонам примиритися або укласти мирову угоду, до роз'яснення сторонам суті примирних процедур задля їх подальшого ініціювання.

Поряд з цим, можливо зробити висновок, що примирні процедури, які застосовуються при вирішенні колективних трудових спорів, можуть бути розглянуті як один із способів, що відповідають істотним характеристикам АВС.

По-перше, дані процедури засновані на примирно-третейському порядку вирішення відповідних спорів, які передбачають можливість врегулювання спору безпосередньо сторонами завдяки їх участі у роботі примирної комісії – спеціально створеному органі, призначеному для вироблення рішення, яке може задовольнити сторони спору або ж забезпечити розгляд даного спору в трудовому арбітражі, який є по суті різновидом спеціалізованих третейських судів.

По-друге, законодавцем передбачена можливість залучення до вирішення колективного трудового спору незалежного посередника – тобто особи, визначеної за спільним вибором сторін, яка сприяє встановленню взаємодії між сторонами, проведенню переговорів і бере участь у виробленні примирною комісією взаємоприйняттого рішення [16], тобто фактично можливість «медіативного» підходу до вирішення даного спору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коннов А. Ю. Понятие, классификация и основные виды альтернативных способов разрешения споров / А. Ю. Коннов // Журнал российского права. – 2004. – № 12. – С. 120–131.
2. Цивільний процес : навч. посіб. / [А. В. Андрушко, Ю. В. Білоусов, Р. О. Стефанчук, О. І. Угриновська та ін.] ; за ред. Ю. В. Білоусова. – К. : Прецедент, 2005. – 293 с.
3. Орлова Л. М. Права сторон в гражданском процессе / Л. М. Орлова – Мн. : Изд-во БГУ им. В. И. Ленина, 1973. – 192 с.
4. Брагинский М. И. Договорное право. Книга 1 : Общие процедуры / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – изд. 2-е, испр. – М. : Статут, 1999. – 840 с.
5. Давыденко Д. Л. Мировое соглашение как средство внесудебного урегулирования частноправовых споров (по праву России и некоторых зарубежных стран) : автореф. дис.... канд. юрид. наук спец. : 12.00.03 «гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Д. Л. Давыденко. – М., 2004. – 30 с.
6. Черевко П. П. Взаємодія цивільного та цивільного процесуального права при укладенні мирової угоди в цивільному процесі / П. П. Черевко // Право і безпека. – 2012. – № 5. – С. 223–226.
7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005 року // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
9. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
10. Ткач І. Інститут примирення сторін в адміністративному судочинстві / І. Ткач // Вісник Львівськ.ун-тету. – Серія юрид. – 2011. – Вип. 53. – С.163–170.
11. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.
12. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду Постанова Пленуму Верховного суду України від 12 червня 2009 року № 5 // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 7.
13. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
14. Нуртдинова А. Ф. Комментарий к законодательству о социальном партнерстве / А. Ф. Нуртдинова, Л. А. Окуньков, Э. Б. Френкель. – М. : Юристъ, 1996. – 184 с.
15. Березін Є. С. Примирні процедури та їх значення для вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) / Є. С. Березін // Бюлетень Національної служби посередництва і примирення. – 2009. – № 1-2. – С. 13–16.
16. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03 березня 1998 року № 137/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 227.

17. Про затвердження Інструкції про порядок визначення послідовності розгляду і вирішення колективного трудового спору (конфлікту) : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 09 листопад 2005 року № 124 // Бюлетень національної служби посередництва і примирення. – 2005– № 12.

18. Про затвердження Положення про порядок підготовки і прийняття рішення трудового арбітражу при вирішенні колективного трудового спору (конфлікту) : Наказ Національної служби посередництва і примирення від 20 липня 2004 року № 107 // Бюлетень національної служби посередництва і примирення. – 2004. – № 6.

19. Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01 березня 2013 року № 3 // Юридичний вісник України. – 2013. – № 13.

20. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 року № 1045-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397.

УДК 342.951:351

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

**Дем'янчук Ю.В.,
к.ю.н., докторант**

Національний університет державної податкової служби України

У статті відзначається актуальність проблем протидії корупційним правопорушенням. Особливо підкреслюється суспільна небезпека корупційних правопорушень у державних службах України. Дається соціальна та правова характеристика корупції.

Розглядаються актуальні питання та сучасні адміністративно-правові засоби протидії корупції в системі державної служби України. Аналізуються адміністративно-правові засоби антикорупційного характеру, зумовлені сучасними законодавчими тенденціями.

Автор статті робить висновок про недостатність правових засобів для ефективного протидії корупційним правопорушенням. Оцінюються перспективи правозастосування адміністративно-правових засобів у сфері протидії корупції в державній службі України.

Робиться висновок про необхідність розробки системи адміністративно-правових засобів у сфері протидії корупції. Зроблено аналіз деяких законів України, що містять норми антикорупційного характеру.

Ключові слова: корупція, корупційне правопорушення, запобігання корупції, адміністративне право, протидія корупції, адміністративно-правові засоби.

Дем'янчук Ю.В. / АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫЕ СРЕДСТВА В ТЕОРИИ И ПРАКТИКЕ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ КОРРУПЦИИ / Национальный университет государственной налоговой службы Украины, г. Ирпень, Украина

В данной статье отмечается актуальность проблем противодействия коррупционным правонарушениям. Особо подчеркивается общественная опасность коррупционных правонарушений в государственных службах Украины. Дается социальная и правовая характеристика коррупции.

Рассматриваются актуальные вопросы и современные административно-правовые средства противодействия коррупции в системе государственной службы Украины. Анализируются административно-правовые средства антикоррупционного характера, обусловленные современными законодательными тенденциями.

Автор статьи делает вывод о недостаточности правовых средств для эффективного противодействия коррупционным правонарушениям. Оцениваются перспективы правоприменения административно-правовых средств в сфере противодействия коррупции в государственной службе Украины.

Делается вывод о необходимости разработки системы административно-правовых средств в сфере противодействия коррупции. Сделан анализ некоторых законов Украины, содержащих нормы антикоррупционного характера.

Ключевые слова: коррупция, коррупционное правонарушение, предотвращение коррупции, административное право, противодействие коррупции, административно-правовые средства.

Demyanchuk Y.V. / ADMINISTRATIVE AND LEGAL MEANS IN THEORY AND PRACTICE, PREVENT CORRUPTION / National University of State Tax Service of Ukraine, Irpin, Ukraine

The article notes the relevance problems combating corruption. Highlights the social danger of corruption offenses in the Civil Service of Ukraine. We give a characterization of social and legal corruption. Consider current issues and contemporary legal and administrative remedies against corruption in the civil service of Ukraine. Analyzes of administrative and legal means anticorruption nature caused by modern legislative trends. The author concludes that the lack of effective legal means for combating corruption. Assessed the prospects for enforcement of administrative remedies in combating corruption in the civil service of Ukraine. The work concludes on the need to develop a system of administrative and legal measures in combating corruption. The analysis of some laws of Ukraine, which contain anti-corruption norms character.

Corrupt behavior of public servants discredit the power and the state apparatus loses its reliability and manageability. That is what caused the need for removal of conceptually new, special place corruption in threats to national security, and to develop timely and effective measures to counter corruption threats. Moreover, measures should be adequate rate of proliferation of corrupt and processes aimed at preventing corruption in the formation of the final grade as a social institution.

In our opinion, the methods and tools of anti-corruption policy should be aimed not only at preventing and eradicating corruption existing processes, but also to identify and prevent potential or newly created forms and methods of corruption.

Analysis of the activity of anti-corruption reveals their low effectiveness and efficiency, resulting in the increase in the number of offenses of this nature and widespread corruption.

At the present stage of development of the Ukrainian state must create fundamentally new mobile and efficient in their work of administrative and legal measures to combat corruption, the effectiveness of which would be based on respect for the principles of systematic anti-corruption policy.

Fight corruption only one administrative, legal, and in general, legal methods possible. To do this, edit the content and nature of most social relations. Economic and social development and stability of policy and public relations, as the law in general – these are the main factors influencing the reduction of corruption in society.

Key words: corruption, corruption offense, prevent corruption, administrative law, anti-corruption, administrative and legal means.